

Znásilňovanie v Konžskej demokratickej republike: útok na ľudskú dôstojnosť

Konžskú demokratickú republiku (KDR) sužovali ešte donedávna boje medzi vládnymi jednotkami a povstalcami. Jednou z typických črt týchto sporov bolo systematické znásilňovanie žien a detí. Po podpise mierovej dohody v januári 2008 sa síce situácia zlepšila, v niektorých oblastiach však stále zostáva problematická. Zo 7-dňovej návštevy KDR sa práve vrátila delegácia troch poslancov. S jej predsedom, nemeckým konzervatívcom Jürgenom Schröderom, sme sa porozprávali o smutnej realite tejto krajiny.

Podľa Akčného plánu humanitárnej pomoci 'Konžskej demokratickej republike na rok 2008' bolo počas roku 2007 v tejto krajine oznámených viac než 30 000 prípadov znásilnenia. S veľkou pravdepodobnosťou sa však jedná len o zlomok skutočného počtu. Prečo sa znásilňovanie takto rozšírilo?

Znásilňovanie bolo jednoznačne vojnovou zbraňou počas bojov. Od uzavretia mierovej dohody (v januári 2008) sa však situácia zmenila. Nejedná sa už o vojnovú zbraň. Znásilňovanie sa stalo zbraňou bežnej kriminality, ktorú majú na svedomí povstalci, vojaci riadnej konžskej armády a aj civilisti.

Jednou z príčin je úloha žien v spoločnosti. Postavenie žien je bohužiaľ podriadené postaveniu mužov. Celá krajina nie je spravovaná dobrým spôsobom. A v oblastiach, kde sme boli my, v severnom a južnom Kivu, hovoríme o zlom vládnutí, či o absencii vládnutia, pričom tu dominuje chaos. Muži tejto spoločnosti stratili svoju dôstojnosť a teraz používajú svoje 'mužské zbrane', aby zničili dôstojnosť slabších - konkrétne žien a detí. Jedná sa o prejav chaotickej a dezolátnej situácie v celej spoločnosti.

Aké dôsledky zanechávajú tieto znásilnenia na obetiach?

Následky sú zničujúce. Tieto ženy a dievčatá, jedná sa dokonca aj o trojročné deti, na jednej strane odmietajú manželia, rodiny, a dediny, pretože podľa tamojších morálnych zákonov či etiky tým došlo k poškodeniu reputácie celej rodiny. Na druhej strane zas obeť znášajú fyzickú bolesť. Útočníci teda vedia, že tým neútočia len na dôstojnosť ženy, ale že tiež takto ničia štruktúru spoločnosti.

Európsky parlament vo svojom januárovom uznesení žiada vyčleniť finančné prostriedky na pomoc obetiam. Akým spôsobom môže Parlament či celá Európska únia ešte pomôcť?

Som presvedčený, že na prípady znásilnenia sa treba dívať v kontexte prípadov porušenia ľudských práv. Chýba tu súdnictvo, dominuje chaos a beztrestnosť. Ľudia, ktorí páchajú tieto zločiny, sa len zriedka objavujú pred súdom. Mali by sme preto pokračovať

v našom úsilí hľadať prostriedky, aby sa v krajine vybudoval justičný systém.

Ďalej musíme pomôcť ženám v tejto krajine, aby sme zabránili nielen porušovaniu ich ľudských práv, ale umožnili im zohrávať vedúcu pozíciu v spoločnosti. To je aj jedným z hlavných záverov našej delegácie. Mali by sme pripraviť projekty, ktorých cieľom bude pomôcť ženám v Konžskej demokratickej republike zastávať vedúce úlohy v spoločnosti.

Pri obnove spoločnosti sú najaktívnejšie ženy. Navštívil som Indonéziu aj Afganistan. Ak sa pozriete do očí tamojším poslankyniam, máte pocit, že im môžete niečo povedať a ony vás pochopia. Ak sa však zadívate do očí tamojším poslancom, nevidíte v nich nič. Ospravedlňujem sa za svoju otvorenosť, no muži sú v týchto spoločnostiach vychovávaní od detstva k tomu, ako byť správnymi chlapcami - nadradení dievčatám. Stávajú sa tak obeťami svojej výchovy. Ženy zas neustále počúvajú, že patria na najnižšie priečky spoločnosti. Nemajú teda čo stratiť.

Podporujeme mierový proces a zmierenie v tejto časti sveta. Situácia sa tiež môže zmeniť, ak zlepšíme naše vzťahy s Rwandou a Čínou, ktoré patria ku kľúčovým hráčom v tomto regióne.